

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 171 A

Warszawa, piątek 10 czerwca 1938 r.

Rok XIII

Jakie będą rady miejskie? Wielka ankieta ABC

W najbliższych dniach na porządek obrad Sejmu wchodzi sprawa nowej ordynacji wyborczej do samorządów w miastach. Posiada ona w dzisiejszych stasunkach polskich znaczenie wyjątkowe. Od jej postanowień zależeć będzie, czy miasta nasze posiadać będą w dalszym ciągu rady miejskie skła-

dające się często w większości z żydów; od jej postanowień zależy, czy władze miejskie będą istotnie reprezentacją ludności polskiej i jej interesów; od niej wreszcie zależy, czy stare, zbankrutowane doktryny socjalistyczne, których wyrazem były systemy wyborcze, stosowane w Polsce, stanowiąc bę-

da nadal podstawę prawa, według którego wybierać mamy przedstawicielstwa samorządów miejskich.

Niezależnie od tego, ordynacja wyborcza do rad miejskich, praktycznie biorąc, stanowić będzie wstęp do dalszego etapu wybor-

czego — ordynacji i wyborów sejmowych.

Sejm rozpatrywać będzie różne projekty ordynacji wyborczej do rad miejskich.

Opinia społeczna winna zabrać głos i wskazać, jakie zasady muszą być do nowej ordynacji wprowadzone, jakie zaś potępione i odrzucone, jako niezgodne z duchem i dążeniami narodu.

Tym celem służyć będzie wielka ankieta Czytelników „ABC”, którą rozpoczynamy już w dniu jutrzejszym.

Udział w ankiecie będzie mógł wziąć każdy z Czytelników „ABC”.

Szczegóły w jutrzejszym numerze.

94,7 proc. dzieci śląskich chce się uczyć po polsku

KATOWICE, 9. 6. Ostateczny wynik wpisów szkolnych w bieżącym roku na terenie województwa śląskiego przedstawia się następująco:

Do szkół z polskim językiem

nauczania zapisano w b. r. 94,7 proc. ogółu dzieci (w r. ub. 94,5 proc.). Pozostała ilość, t. j. 5,3 proc. dzieci zapisana została do szkół z niemieckim językiem nauczania.

Znów „nieznane” samoloty bombardują angielskie parowce

LONDYN, 9. 6. Francuski parowiec „Brisbane” został w środę w nocy zbombardowany przez nieznany samolot u wybrzeży hiszpańskich w pobliżu Denia (prowincja Alicante). Samolot przy świetle księżycy zrzucił na statek cztery bomby poczym ostrzelał po kład z karabinu maszynowego.

Ofiarą ataku padło pięciu zabitych, czterech ciężko rannych i sześciu lekko. Wśród zabitych

znajduje się Anglik, obserwator z ramienia komitetu nieinterwencji oraz czterech członków załogi. Kapitan „Brisbane” jest ciężko ranny. Statek pali się i tonie.

Pod Castellon (port w prowincji tej samej nazwy) został zbombardowany ubiegłej nocy brytyjski parowiec „Isadora”. Bomba wpadła do hali maszyn. Statek został unieruchomiony. Ofiar w ludziach nie było.

Ordynacja samorządowa w Sejmie Komisje zbierają się we wtorek

Posiedzenie Sejmu wyznaczone jest, jak już podawaliśmy na godzinę 11-tą przed południem. Będzie ono krótkie. Wniesione przez rząd projekty ustaw ode-

ślane zostaną do poszczególnych komisji, których wyboru Sejm dokona. Komisje zbiorą się natychmiast po posiedzeniu Sejmu dla ukonstytuowania się i roz-

dziaw referatów. Obrady komisyjne rozpoczną się prawdopodobnie najwcześniej we wtorek. Referenci bowiem muszą mieć bodaj kilka dni czasu dla rozważenia się w projektach. W kołach parlamentarnych wyrażają przypuszczenie, że projekty ustaw samorządowych wywołają długą i gorącą dyskusję i że sesja nadzwyczajna potrwa około 6 tygodni.

Na pierwszy ogień pójdzie prawdopodobnie sprawa ordynacji do samorządu. Można się spodziewać, że pierwsze posiedzenie komisji w tej sprawie odbędzie się już w najbliższy wtorek.

W dniu dzisiejszym odbędzie się posiedzenie grupy sejmowej „Jutra Pracy”. Na posiedzeniu tym zapadną uchwały w sprawie taktyki, jaką grupa zastosuje podczas rozpoczynającej się sesji sejmowej.

Również w piątek odbędzie się posiedzenie klubu parlamentarnego „Ozonu”, na którym będą rozpatrywane sprawy, związane z sesją nadzwyczajną.

Proces Idzikowskiego i Michalskiego dobiega końca

Proces korupcyjny Idzikowski i Michalskiego dobiega wreszcie końca. Wczoraj, we czwartek odbyły się już repliki stron. Przewodniczący sędzia Kamiński za-

rzucił przerwę do poniedziałku dla ogłoszenia ostatecznego wyroku. Wyrok zapadnie prawdopodobnie dopiero w piątek 17 b. m.

Za przechowywanie Materiałów wybuchowych 2 studentki skazane na więzienie

Na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym zasiadły dwie studentki Maria Iwanicka i Teresa Kmitówna pod zarzutem udziału w tajnej organizacji i przechowywania materiałów wybuchowych.

Policja znalazła w mieszkaniu pp. Kamińskich, uczennica jednej z pensji warszawskich, paczkę tę przemyśły z prośbą o przechowanie Maria Iwanicka i Teresa Kmitówna.

Przeprowadzona rewizja w mieszkaniu Iwanickiej wykryła bomby oraz świece dyymne.

Jak okazuje się ze śledztwa, materiały wybuchowe znalezione były zupełnie przypadkowo przez brata Kamińskiej, który zaintrygowany się paczką przechowywaną przez siostrę. Świadczywszy, iż paczka zawiera materiały wybuchowe, zawiadomił o tym komendę miasta. Uczennica tłumaczyła się wobec brata, iż nie wiedziała

co jest w danej jej do przechowania paczce.

Studentki nie przyznały się do winy.

Po przeprowadzonej rozprawie sąd skazał Iwanicką i Kmitównę po 8 miesięcy więzienia oraz polecił je zwolnić z aresztu zapobiegawczego za kaucją 200 zł.

Samorząd wielkich miast

Ordynacja wyborcza w mniejszej mierze rozstrzyga o składzie ciała wybieralnego, jak nastroje wyborców. O tym wiedzą wszyscy ci, którzy ordynację wyborczą układali, lub choćby bacznie przyglądali się ich działaniu.

Ordynacja wyborcza może albo ułatwiać danie wyrazu istotnym pragnieniom szerokiego ogółu, albo to wypowiadanie się utrudniać. Zależnie od tego, czy jest pomostem, otwierającym drogę, czy też łańcuchem, zamykającym przejście, budzi ona wśród szerokiego ogółu poczucie ulgi i uspokojenia, albo też staje się powodem nowych zadrzań.

Jedną z istotnych cech tej ordynacji wyborczej — pomostu, musi być jej rzetelny stosunek do rzeczywistości. Musi ona ujmować w szatę prawa prawdę, rzeczywistość istniejącą i ułatwiać powstanie naturalnej reprezentacji. Dlatego to musi dobra ordynacja do samorządu liczyć się z rzeczywistymi

stosunkami i potrzebami społeczeństwa w zakresie powierzonej czynnikowi obywatelskiemu działalności.

Tworzenie jednolitej ordynacji wyborczej dla miast wielkich i małych, byłoby jedną z tych sztuczności papierowych, które się rodzą z tendencji szablonoego traktowania zjawisk. Różność stosunków w samorządzie jakiegokolwiek miasta, czy Skierniewic, czy Łukowa, bije w oczy. W małym mieście kandydaci na radnych będą na ogół wyborcom osobiście znani. O ich wyborze rozstrzygać będą z reguły kryteria osobistego zaufania.

W wielkim mieście natomiast regułą będzie, że wyborca głosować będzie na ludzi o nieznanych, a co najwyżej znanych tylko z nazwiska. O wyborze radnego będzie rozstrzygać z reguły popularność nazwiska kandydata, lub częścię zaufanie do tych osób, czy organizacji, które tę kandyda-

ture postawiły. Pomijam oczywiście zagadnienie sztucznej wpływności na wyniki wyborów.

W małych miastach podział gminy na okręgi, ma zupełnie inne znaczenie, niż w miastach wielkich. W małych miastach poszczególne wycinki terytorialne, stanowiące okręgi, dzięki ożywionym stosunkom sąsiedzkim, mogą być nawet podziałem naturalnym; w wielkich miastach polskich z reguły podział na okręgi — dzielnice, będzie podziałem sztucznym, dokonany dla innych względów, podziałem po prostu administracyjnym — wyborczym. Celem jego, jeżeli pominiemy nieliczne wyjątki, jak n. p. odrębność Pragi w obrębie Warszawy, nie będzie stworzenie jakiegokolwiek mniejszej całości naturalnej, w ramach której ludzie lepiej się znają. W wielkim mieście mieszkańcy jednej ulicy zwykle mało się między sobą znają i mało są związani wspólnotą interesów za-

wodowych, czy równością społeczną. Iluż pracowników umysłowych i fizycznych pracuje w odległych okolicach wielkiego miasta, a do domu wraca tylko, aby się przespać!

Wielkie miasta, powiedzmy miasta, liczące ponad tysiąc mieszkańców, są z reguły siedzibą ludzi przypadkowych, mało między sobą powiązanych. Nie znaczy to oczywiście, by nie żyło w nich uczucie przywiązania do tych ulic, do tych ulic, wśród których się urodzili. Ale traktowanie ich tak, jakby byli dobrymi znajomymi swych sąsiadów i na zasadzie zaufania wybierali najmańdrzejszych, byłoby nonsensem krzyczącym.

Dlatego to właśnie nawet przy najmniejszych kompetencjach samorządu, wybory samorządowe w wielkich miastach zawsze i wszędzie mają posmak polityczny.

T. G.

Kidnapperzy zamordowali swą ofiarę i po śmierci dziecka wzięli okup Jednego ze zbrodniarzy schwytano

MIAMI (Floryda), 9. 6. — Szef oddziału policji do walki z bandytami Edgar Hoover ogłosił, że wczorajszej nocy znaleziono ciało porwanego przed niedawnym czasem Skeegie Casha.

Zwłoki chłopca znaleziono w gęstych zaroślach w pobliżu Princeton w okolicy, która w ubiegłym tygodniu bardzo dokładnie była przeszukana.

W związku z tą zbrodnią ujęto niejakiego Franklina Pierce Mac Calla. Mac Call jest szoferem: samochodu ciężarowego i zatrudniony był ostatnio u jednego z farmerów. Przed dwoma laty Mac Call z żoną przybył do Princeton

i zamieszkał w domu Cashów. Do piero w kwietniu r. b. Mac Callowie wyprowadzili się od rodziców zamordowanego chłopca.

Całą sumę 10.000 dolarów, złożoną jako okup za zwrot porwanego dziecka, odnaleziono dobrze ukrytą w jednym z sadów w Princeton.

Z dotychczasowych wyników śledztwa można wywnioskować, że bandyci wzięli okup już po zamordowaniu dziecka, porwanego 28 maja.

Mac Call przyznał się do napisania listu z żądaniem okupu, jednak kategorycznie zaprzecza, jakoby przyczynił się do śmierci

małego Casha i składa winę na nieznanego bliźniego Chiltona.

Szef policji Hoover odmówił dziennikarzom wyjaśnień, w jaki sposób zdołał ująć Mac Calla, oświadczył tylko, że w ciągu ostatnich dni tak był zaabsorbowany sprawą, iż dwie noce nie spał.

Przydział praktyk wakacyjnych

W związku z notatką „Zajęcia na Politechnice. Krzywdą studentów Polaków przy podziale praktyk wakacyjnych”, Rektorat Politechniki nadaje następujące sprostowania:

1) nie jest zgodne z rzeczywistością, że przy podziale praktyk wakacyjnych skrzywdzeni zostali studenci Polacy na korzyść studentów żydów, natomiast prawdą jest, że na 1363 ogółem przydzielonych praktyk studentów żydzi otrzymali 79 praktyk;

2) jest całkowicie niezgodne z rzeczywistością twierdzenie, że studenci żydzi otrzymali najlepiej płatne praktyki, prawdą natomiast jest, że studenci, którzy zdali pierwszy egzamin dyplomowy, otrzymują przeważnie wyższe wynagrodzenie niż studenci, którzy tego egzaminu nie zdali. Przy podziale muszą być uwzględniane również kondyktury, podane przez instytucje, ofiarujące praktyki.

Ogólna ilość praktyk, przydzielanych w roku bieżącym, była znacznie wyższa niż w latach poprzednich, co pozwoliło uwzględnić przy podziale, w większym niż dotychczas stopniu, warunki zdrowotne, materialne, życiowe i osobiste studentów.

Nieprawdą jest, że w roku bieżącym powrócono do systemu przydzielania praktyk bez zwracania się o opinię do Kół Naukowych, natomiast prawdą jest, że przy podziale praktyk współpracowali przedstawiciele Kół Naukowych i na jednym tylko Wydziale, ze względów technicznych, przydział został dokonany bezpośrednio przez Dziekana.”

REKTOR
(Prof. Dr. J. Zawadzki)

W GRÓJCU

zaprenumerować „ABC” można u p. Józefa Zaszweskiego ul. Skargi 21,

Kto zapomniał

zgłosić zmianę adresu w kancelarii ABC - Nowy Świat 15 — 1 p. tel. 22450 Przewyższył ten duży stracił. Zło można jednak naprawić niezwłocznie napisaną kartą pocztową. Brakujące numery administracji dośle na żądanie.

Przejściowe burze

Przewidywany przebieg pogody w dniu 10 bm. Przejściowy wzrost zachmurzenia aż do burz, postępujących od zachodu kraju, poczym ponowne polepszenie się stanu pogody i lekkie ochłodzenie. Na ogół słabe, lecz w chwilach zaburzeń silniejsze wiatry najpierw z kierunków południowych potem skręcające na zachód. Widzialność dobra.